

JAARVERSLAG 2013

**ROTTERDAMS
PHILHARMONISCH
ORKEST**

INHOUDSOPGAVE

Algemene gegevens	3
Visie Rotterdams Philharmonisch Orkest	4
1. VERSLAG VAN HET BESTUUR OVER HET BOEKJAAR 2013	5
2. Bericht van de Raad van Toezicht	12
3 JAARREKENING	14
3.1 Balans per 31 december 2013	15
3.2 Exploitatierkening 2013	17
3.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht	18
3.4 Toelichting balans en exploitatierkening	19
3.4.1 Toelichting op de balans	22
3.4.2 Toelichting op de functionele exploitatierkening	27
3.5 Overige gegevens	34
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	34
BIJLAGE 1 Kwantitatieve gegevens bezoekers en concerten	35
BIJLAGE 2 PRESTATIERASTER	36

ALGEMENE GEGEVENS

Naam

Stichting Rotterdams Philharmonisch Orkest
Kruisstraat 2
Postbus 962
3000 AZ Rotterdam

Raad van Toezicht

Drs. René Smit (voorzitter)
Mr. Herman van Campenhout (lid audit commissie)
Francoise Klessens-Godfroy
Ir. Thessa Menssen MBA (voorzitter audit commissie)
Drs. Coen van Oostrom
Drs. Jan Riezenkamp

Namens	Benoemd per	Aftredend per	
	01/09/2010	01/09/2014	herbenoembaar
	01/04/2013	01/04/2017	herbenoembaar
OR	01/08/2007	01/06/2015	
	01/03/2010	01/03/2018	
	29/01/2008	29/01/2016	
OR	01/06/2006	01/06/2014	

Chef-dirigent

Yannick Nézet-Séguin

Eredirigent

Valery Gergiev

Directie

Prof. dr. Hans Waege, algemeen directeur

Management Team

Caspar Abbenhuis, manager orkest en producties
Ewout van Dingstee, artistiek manager
Arie van Dongen RA, manager Finance
drs. Pim Halkes, manager marketing en communicatie
Jeannette Jongeleen, manager HR & Organisation
Hans Pot, operationeel manager

Concertmeesters

Marieke Blankesteyn
Igor Gruppman

Ondernemingsraad

Joost Maegerman (voorzitter)
Letizia Sciarone (secretaris)
Veronika Lénártová
Matthew Midgley
Katinka Reinders
Mario Rio
Elly van Sliedregt

Artistieke Commissie

Marieke Blankesteyn
Igor Gruppman
Eelco Beinema
Jan Jansen
Matthew Midgley, namens OR
Floris Mijnders
Richard Speetjens

Visie Rotterdams Philharmonisch Orkest

Waarde creëren voor de samenleving

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest draagt op betekenisvolle wijze bij aan de hoogstaande en duurzame leefkwaliteit van de stad. We leveren levensenergie voor honderdduizenden mensen opdat ze zich goed, gerespecteerd en betrokken voelen.

- We inspireren de bewoners van stad en regio door het onderhouden, ontwikkelen en tonen van een internationaal hoogstaand klanklichaam en symfonisch repertoire als cultureel ideaalbeeld. We inspireren bewoners om zich goed en gerespecteerd te voelen en om bij te dragen aan cultureel hoogstaande levenskwaliteit voor de samenleving.
- We ontwikkelen innovatieve producties, concepten en aanpakken voor publiek uit diverse bevolking- en leeftijdscategorieën. Op die manier bevordert het orkest de kwalitatieve toekomst in de stad en de regio.
- We plaatsen de stad, de regio en ons land op de wereldkaart.

We zijn een duurzame en betrouwbare partner van de overheden, economische actoren en culturele en maatschappelijke toporganisaties in de stad, de regio en de wereld.

1. VERSLAG VAN HET BESTUUR OVER HET BOEKJAAR 2013

Het jaar 2013 is in vele opzichten een succesvol jaar geweest, met de grootste omzet (€ 17,6 miljoen) in het bestaan van het Rotterdams Philharmonisch Orkest, financieel het beste resultaat, een eigen vermogen van € 1,9 miljoen aan het eind van 2013, de meeste concerten ooit in het buitenland met twee intercontinentale tournees in een jaar en bijzondere innovatieve producties.

Het statutaire boekjaar is in juli 2011 gelijkgesteld aan het kalenderjaar. Het kalenderjaar 2013 is het eerste jaar waarin de statutaire jaarrekening gelijk is aan het kalenderjaar. De vergelijkende cijfers betreffen het verlengde boekjaar over de periode 1 september 2011-31 december 2012. Rapportage op basis van kalenderjaar is in overeenstemming met de subsidievoorwaarden.

Realisatie van de strategie

De projecten die het Rotterdams Philharmonisch Orkest realiseerde in 2013 weerspiegelen de drie strategische speerpunten voor groei die het orkest voor zichzelf benoemd heeft: substantiële groei van de internationale aanwezigheid, lokale verankering en publieksonwikkeling door innovatie en relevante media-uitingen. Uiteraard zet het Rotterdams Philharmonisch orkest verder in op de realisatie en groei van haar hoogstaande artistieke missie.

Internationale aanwezigheid

De tournees van het orkest zijn niet alleen essentieel voor zijn eigen internationale zichtbaarheid, ook voor de stad Rotterdam zijn deze buitenlandreizen van groot belang. Van 31 januari tot en met 10 februari toerde het orkest door Japan op uitnodiging van elektronica-producent Toshiba. Deze innovatieve multinational nodigt elk jaar een orkest uit voor de prestigieuze Toshiba Grand Concert Tour. Het Rotterdams Philharmonisch gaf onder leiding van chef-dirigent Yannick Nézet-Séguin tien concerten op verschillende Japanse podia, waaronder de bekende Suntory Hall in Tokio, een van de meest vooraanstaande zalen ter wereld. Van 9 tot en met 15 juni volgde een tweede tournee in het verre Oosten, deze keer naar Zuid-Korea en China. Een concert in Beijing en twee in het imposante Oriental Art Centre in Shanghai, zusterstad en belangrijke handelspartner van Rotterdam.

Dichterbij huis trad het orkest aan in het Parijse Théâtre des Champs-Élysées, in Wenen, Rimini, Bremen, Luxemburg, Antwerpen en Brussel. Een nieuw hoogtepunt was het concert in de Royal Albert Hall tijdens de BBC Proms. De tourneeagenda werd in stijl afgesloten met twee uitverkochte concerten in Sint-Petersburg in november.

Het orkest had op drie van deze reizen een topdelegatie van stad, haven en bedrijfsleven mee en gaf op deze manier meer dan ooit gestalte aan haar rol als cultureel ambassadeur van Rotterdam en Nederland.

2013 was daarmee het meest indrukwekkende tourjaar in de geschiedenis van het orkest.

Publieksonwikkeling

De versnelling van de negatieve ontwikkeling van de publieksaantallen zorgt voor een bijzonder uitdagende situatie naar de toekomst toe. Het aantal bezoeken voor het klassieke product staat verder onder druk. Ook het gemiddelde aantal bezoeken in het lopende seizoen 2013-2014 is aanzienlijk lager dan begroot, een trend die zich in 2014 dus verder doorzet. In het boekjaar 2013 werden reeds de eerste noodzakelijke stappen gezet om een noodzakelijke ommekeer te realiseren tijdens de komende jaren. De innovatieve initiatieven leveren nu reeds een bijzondere bijdrage aan de publieks- en maatschappelijke resultaten van de organisatie. We gaan ervan uit dat de weg naar groei van de resultaten voor de samenleving en in het bijzonder van de klassieke muziek producties bijzondere inspanningen van de hele organisatie en haar stakeholders zal vragen.

Uit een analyse op de eigen klantendatabase blijkt dat onze klanten min of meer gelijkwaardig verdeeld zijn qua besteed bedrag. Het grootste aantal klanten besteedt niet meer dan 75 euro. Verhoudingsgewijs zijn de meeste klanten dus incidentele kaartkopers die maximaal één concert in een seizoen bezoeken. Daarna volgt de "midden" groep met een besteed bedrag van niet meer dan 150 euro, uitgaande van een klant die voor twee personen bestelt, zijn dit zo'n twee a drie concerten. De 'heavy user' groep (meer dan 300 euro omzet) is wel verantwoordelijk voor meer dan 60 procent van de omzet.

Hieruit volgt het besef dat individuele concertpromotie (veelal gericht op het “binnenhalen van de light users) op het gebied van omzettoelstellingen minder rendeert dan beleid dat zich richt op het vasthouden van grote klanten. De marketingagenda dient zich dus ook te richten op het verhogen van klanttevredenheid middels productverbetering van de totale concertbeleving.

Om richting te geven aan productverbetering en innovatie wil het Rotterdams Philharmonisch zich in haar onderzoeksuitgaven meer richten op kwalitatief onderzoek. Hiermee kan rijkere informatie worden verkregen over dieperliggende barrières maar ook motivatoren van de doelgroep om wel of niet naar een concert te gaan. De kwantitatieve gegevens ingedeeld in traditionele variabelen als leeftijd, geslacht en welvaart, bieden ons naar onze mening te weinig aanknopingspunten voor concrete verbeteringen. Dit gaat gepaard met de mening dat deze variabelen wat minder voorspelbaar zijn voor het gedrag van mensen in deze categorie dan men zou wensen. Populair gezegd: binnen de doelgroep hoger opgeleid en tussen de 31 en 40 kunnen de attitudes ten opzichte van klassieke muziek en concertbezoek enorm verschillen.

Locale verankering

De kern van het Rotterdamse concertseizoen vormden de abonnementsconcerten in de Doelen. Daarnaast waren er als vanouds de optredens in het Rotterdam Philharmonic Gergiev Festival, de gratis lunchconcerten en het eveneens vrij toegankelijke OVG Veerhavenconcert plus tal van educatieve projecten.

De tweede editie van Blown Away in de Onderzeebootloods. Dit was een muzikale avond voor bijna 5.000 bezoekers waar jong publiek in aanraking komt met klassiek muziek. Een spectaculaire samenwerking tussen klassieke en hedendaagse muziek met bezoekers met een gemiddelde leeftijd van 30. Tevens speelt Blown Away een betekenisvolle rol in de herontwikkeling van het RDM terrein.

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest weet nieuwe doelgroepen aan te spreken met projecten waar live muziek en film worden gecombineerd. Bijzondere vermelding verdient de 3e aflevering van de *Lord of the Rings Live* in samenwerking met de Doelen, waarin het orkest *live* de muziek speelde bij de vertoning van de film. De drie uitvoeringen trokken een zeer gevarieerd publiek.

Verder speelde het orkest onder de titel ‘Visual Arts’ de wereldpremière van *Metamorfoza*, een werk dat speciaal gecomponeerd werd door Juan Waller ter begeleiding van videokunst van de Amerikaanse Martha Colburn. Bij Wagner’s opera *Der Fliegende Holländer* maakte de Australische videokunstenaar Shaun Gladwell een volledig nieuw video-kunstwerk geïnspireerd op de opera. In december begeleidde het orkest de bariton Dietrich Henschel in liederen van Hugo Wolf waarbij een speciaal geproduceerde film, waarin de solist zelf de hoofdrol speelde, werd vertoond.

Op vrijdag 8 november 2013 werd in De Doelen in Rotterdam de 100e Dies Natalis van de Erasmus Universiteit Rotterdam gevierd in het bijzijn van HKH Prinses Beatrix, burgemeester Aboutaleb en andere hoogwaardigheidsbekleders. Op 7 december 2013 vierde studentenvereniging RSC zijn 100-jarig bestaan. Voor deze gelegenheid presenteerden het Rotterdams Philharmonisch Orkest en de Hermes House Band een uniek en spetterend programma vol muzikale hoogtenpunten: van een prachtige klassieke ouverture, bekende corpsliederen in een symfonisch jasje tot het allerbeste uit de historie van de Hermes House Band. Met 3.000 oud-leden die Rotterdam alle een warm hart toedragen, werd het een geweldig feest en een geslaagde promotie Voor het Rotterdams Philharmonisch.

Bijzondere programma’s

Een swingend Nieuwjaarsconcert, waarbij het orkest samen met een combo de Amerikaanse sopraan Sylvia McNair begeleidde, vormde de start van een succesvol jaar. In 2013 werd de hernieuwde samenwerking met de ZaterdagMatinee-serie in Amsterdam gestart. Dit is misschien wel de bekendste serie in Nederland, met een grote schare trouw publiek. De concerten gaan zonder uitzondering live op Radio4. Uiteraard verzorgde het orkest het hoofdaandeel in het Gergiev Festival. Onder leiding van onze eredirigent werd gefocust op werk van Moesorgski en Stravinsky, waarbij de bijzondere uitvoering van Stravinsky’s *Les Noces* niet onvermeld mag blijven. Ook konden we in 2013 de intensieve samenwerking met Collegium Vocale Gent voortzetten. Dit topkoor excelleerde samen met het orkest in Stravinsky’s *Psalmensymfonie*.

Educatie

Educatie is één van de belangrijke pijlers van het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Het orkest streeft een gericht en gediversifieerd aanbod van educatieve formats op alle niveaus na met bijzondere aandacht voor strategische partnerships op dit vlak. In 2013 zijn er tal van educatieve projecten geweest.

Basisonderwijs

Voor elke basisschool groep is er aanbod ontwikkeld, gedacht vanuit een leerlijn. In 2013 werden de volgende project gespeeld voor het basisonderwijs, Droevigeluidje (groep 1 en 2), Soeraki, heldin van de zee (groep 3 en 4), Schilderijenslurper (groep 3 en 4), Heldendaden (groep 5 en 6), Wij bouwen de stad (groep 5,6 en 7), Slagwerkconcerten (groep 7 en 8), muziekworkshops op scholen, en repetitiebezoeken (kijkje achter de schermen).

In 2013 maakte het orkest voor de onderbouw van het basisonderwijs een nieuwe voorstelling; de Schilderijenslurper, een muziektheater voorstelling voor 5 houtblazers en actrice waarbij de leerlingen kennismaken met houtblazers en de muziek van Moesorgsky, de Schilderijentoonstelling.

IKEI (Ieder Kind een Instrument)

De samenwerking met *Ieder Kind een Instrument* (SKVR) werd in juni 2013 uitgevoerd met o.a. het Groot Ieder Kind een Instrument Orkest, met ruim 500 kinderen op het concertpodium van de Grote zaal in de Doelen samen met musici van het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Dit was een groot succes voor leerlingen en publiek(ouders).

De Orkest Ontdekker

De Orkest Ontdekker, een klank- en speelobject voor kinderen en volwassenen om de orkest klanken spelenderwijs te ontdekken deze is in oktober 2013 in gebruik genomen. Dit zit-klim-licht-klankobject leert kinderen en volwassenen spelenderwijs welke instrumenten er in een symfonieorkest zitten en hoe het voelt om als dirigent voor een voltallig symfonieorkest te staan. Elke box staat voor een instrumentengroep, die tot leven komt wanneer je erop gaat staan of zitten. Hoe meer deelnemers hoe meeslepender de muziek. Dit project wordt zeer enthousiast ontvangen door scholen, kinderen en volwassenen.

Samenwerking scholen

Alle scholen die Ieder Kind een Instrument project in hun curriculum hebben komen in contact met educatieprojecten van het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Alle groepen 4 en 7 komen naar de schoolconcerten, en de groepen 5 en 6 spelen mee met Ieder Kind een Instrument Orkest. Met deze scholen wordt een lange termijn binding en leerlijn opgebouwd. Andere scholen bereiken we door promotie via flyers en een groot aantal leerlingen/Scholen komen via het Cultuurtraject van de KCR met onze schoolprojecten in contact.

Evaluatie projecten

De schoolvoorstellingen worden goed tot zeer goed beoordeeld door het onderwijs.

Voortgezet Onderwijs

In 2013 werd het succesvolle project Tussen Kunst en Klank herhaald, in samenwerking met Museum Boijmans Van Beuningen. Daarnaast speelde er: RPhO meets Brassband, slagwerkconcerten en waren er tal van repetitiebezoeken.

Familieconcerten

In 2013 zijn er diverse familieconcerten gegeven; Caspar leert toveren met acteur Mike Boddé en de Zandtovenaar, Heldendaden met acteur Remko Vrijdag en Caspar is beroemd met dansers van Codarts en actrice Halina Reijn. In najaar vond er een bijzondere familieproductie plaats in samenwerking met Theater Terra met de Vuurvogel van Stravinsky. Deze productie en samenwerking is zeer goed ontvangen bij publiek.

Kindermuziekweek

De Kindermuziek week, een initiatief van de Doelen en Rotterdams Philharmonisch Orkest was in 2013 voor de vijfde keer. Daarom extra jubileum activiteiten, zoals het grootse kinderkoor op het Schouwburgplein, ruim 1.500 zongen een speciaal gecomponeerd Kindermuziekweek lied samen met musici van het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Er waren tal van kinderconcerten en workshops tijdens deze week voor de leeftijd vanaf 6 maanden tot 12 jaar.

Artistiek

Dirigenten en solisten

Naast chef-dirigent Yannick Nézet-Séguin en ere-dirigent Valery Gergiev presenteerde het Rotterdams Philharmonisch in het najaar van 2013 met gepaste trots zijn vaste gastdirigent voor een periode van drie seizoenen: Jiří Bělohlávek.

Een andere grand maître d'orchestre, Michel Plasson, wist een buitengewoon fraaie Franse klank uit het orkest te toveren. Tegenover deze zeer ervaren grootmeesters, verwelkomde het orkest diverse zeer succesvolle dirigenten van de jongere generatie zoals Lionel Bringuier, Tugan Sokhiev en Andrés Orozco-Estrada.

Sterviolist Leonidas Kavakos maakte diepe indruk met diens vertolking van het *Vioolconcert* van Sibelius en pianiste Gabriela Montero verbaasde het publiek met razendknappe en spontane improvisaties. Emanuel Ax was ongenaakbaar in het *Keizerconcert* van Beethoven.

In 2013 werd het contract met chef-dirigent Yannick Nézet-Séguin verlengd tot 2018.

Premières

Al eerder werd de wereldpremière van *Metamorfoza* van Juan Waller genoemd. Van de Nederlandse componisten Robin de Raaff en Paul van Brugge stonden de wereldpremières van respectievelijk hun *Celloconcert* en *Contrabasconcert* op het programma. Beide werken werden uitgevoerd door solisten uit het orkest. Bijzonder was ook het Piano Concerto van Mark-Anthony Turnage, een werk in opdracht van Sylvia Tóth dat werd uitgevoerd met Marc-André Hamelin als solist.

Opera

In juli voerde het orkest in het Muziektheater *Death in Venice* uit van Benjamin Britten. Deze bejubelde Engelse productie was voor het eerst in Nederland te zien. In september volgde de spectaculaire productie van Richard Wagners *Der Fliegende Holländer*. Met een internationale topcast en het koor van De Nederlandse Opera werd o.l.v. Yannick Nézet-Séguin in Rotterdam een volledig door videokunst begeleide uitvoering neergezet. Herhalingen volgden in Parijs en in Dortmund.

Orkestbezetting

Het orkest heeft zijn vaste bezetting tijdens het jaar 2013 zien dalen tot 86 FTE. Tijdens het jaar 2014 zal in overleg met de medezeggenschap ingezet worden op een stabiele tekening en invulling van de orkestformatie in relatie tot de actualisering van de strategie van de organisatie met het oog op het realiseren van onze missie.

Mediaproducties

In 2013 werden twee CD's van het orkest uitgebracht op het label Deutsche Grammophon. In september verscheen de opname met Tsjajkovsky's Symphonie Nr. 6 "Pathétique" en Selected Romances gedirigeerd door chef-dirigent Yannick Nézet-Séguin en met Lisa Batiashvili als soliste. In juni verscheen de cd met klarinettist Andreas Ottensamer, ook o.l.v. Yannick Nézet-Séguin.

De belangstelling van landelijke omroepen voor het Rotterdams Philharmonisch is groot. Het Nieuwjaarsconcert werd opgenomen door Omroep MAX, voor radio én tv. In mei maakte de NTR televisie een documentaire over hoe Yannick Nézet-Séguin en het orkest zich voorbereiden op het spelen van *Le Sacre du Printemps*. Ook was de NTR aanwezig bij het orkest tijdens de opnamen voor een documentaire over gastdirigent Pablo Heras-Casado.

Het orkest was geregeld te horen op de klassieke zender Radio4, veelal via de AVRO. Maar ook in het buitenland waren concerten, al dan niet rechtstreeks, te beluisteren: België, Polen, Italië, Engeland, Frankrijk, Duitsland, Spanje, Oostenrijk en Portugal. In totaal werden in Nederland 10 radio-opnames gemaakt, en 6 in het buitenland.

Het orkest maakt regelmatig eigen opnamen die later zullen worden uitgebracht. Hiertoe wordt een team van zeer ervaren opnamemensen uitgenodigd.

Talentontwikkeling

Het Rotterdams Philharmonisch vervult zijn rol als ondersteunend instituut voor het ontwikkelen van talent op het allerhoogste muzikale niveau door de grote kunstenaars van morgen kansen te geven om met een toporkest en topdirigenten aan het werk te gaan. Partnerships met vooraanstaande concoursen zijn hier onderdeel van. Zo kreeg het partnership dat het orkest met het vooraanstaande Internationaal Franz Liszt Pianoconcours is aangegaan vorm door de concerten met winnaar Masataka Goto, die in oktober 2013 de Paganini variaties van Rachmaninov vertolkte. In de toekomst staan concerten met winnaars van andere toonaangevende competities in de planning.

Realiseren van de voorgenomen activiteiten

Het aantal begrote producties en concerten is gerealiseerd. Wel heeft er een verschuiving plaatsgevonden tussen uitkopen in Rotterdam (+3) en de buitenlandse concerten(-3). De gemiddelde zaalbezetting komt lager uit dan begroot. Zowel in Rotterdam als buiten Rotterdam. Een paar zeer succesvolle uitkopen in Rotterdam verhogen het gemiddelde flink. Er werd uitvoering gegeven aan de afspraken in het convenant met het Residentie Orkest. Er werden gesprekken gestart om de samenwerking verder gestalte te geven.

Financiële resultaten

Het boekjaar 2013 begon met een algemene reserve van € 407.237 positief. De jaarrekening 2013 sluit met een positief resultaat van € 515.879. OCW heeft aangegeven dat in de huidige kunstenplanperiode 2013-2016 het niet gebruikte deel van de subsidie moet worden toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW. Van het resultaat 2013 is € 254.100 toegevoegd aan de algemene reserve en zijn de ontvangen nalatenschappen voor een bedrag van € 114.713 toegevoegd aan de bestemmingsreserve innovatie en voor € 28.592 aan de bestemmingsreserve instrumenten. Een bedrag van € 28.592 is aan het bestemmingsfonds OCW toegevoegd. De algemene reserve bedraagt per 31 december 2013 € 632.137 positief.

Het financieel resultaat werd gerealiseerd door een beter dan begrote recette, veel tournees en door kostenbewaking. Het hoge niveau van de eigen inkomsten is in 2013 gestegen van 47 naar 60%¹. In lijn met de lange termijn doelstelling om meer risicodragend vermogen op te bouwen is het resultaat aan het vermogen toegevoegd.

Het resultaat in 2013 is op zich uitzonderlijk en voor het grootste gedeelte niet structureel. Het resultaat is voor een groot deel samengesteld uit incidentele baten: de nalatenschappen voor een bedrag van € 143.407 en de extra subsidie van het Rijk voor de samenwerking met Den Haag van € 507.199 voor de duur van de huidige cultuurplanperiode eindigend in 2016. Tevens zijn meerdere kostenbesparingen in principe niet recurrent. We hebben vertrouwen dat het strikte kostenbewakingsbeleid dat de laatste jaren gevoerd wordt een gezonde basishouding in de bedrijfsvoering geworden is die moet toelaten om ook in de komende periode een gezond financieel resultaat te boeken in lijn met de lange termijn doelstellingen van de organisatie.

Samenstelling van de eigen inkomsten

De eigen inkomsten bestaan uit de recettes en uitkoopsommen voor run-outs en sponsoring en verder inkomsten uit tournees. De inkomsten van de tournees fluctueren met de omvang de buitenlandse activiteiten. Opbrengsten en kosten van deze buitenlandse activiteiten zijn inclusief de sponsorbijdragen voor de variabele kosten budgetair neutraal.

Strategie bij tegenvallende inkomsten

Bij tegenvallende inkomsten zal het orkest primair naar aanpassing van de omvang van de activiteiten kijken.

Aandachtspunten uit de beschikking tot subsidieverlening

In 2013 is zoals hiervoor vermeld *Death in Venice* in Amsterdam begeleid. Voor de jaren 2014 en 2015 zijn contractueel afspraken gemaakt.

Erkenning als toporkest

De nationale en internationale pers sprak haar erkenning uit voor de kwaliteit van het Rotterdams Philharmonisch. Graadmeter voor de sterke positie van het Rotterdams Philharmonisch is ook de bloeiende Vriendenvereniging (bijna 5.000 leden), het florerende Gilde van Bedrijfsbegunstigers en het grote aantal trouwe concertbezoekers, pijlers die eraan bijdragen dat het Rotterdams Philharmonisch van alle Nederlandse orkesten het op één na hoogste percentage aan eigen inkomsten weet te genereren.

¹ Het percentage eigen inkomsten wordt bepaald door de eigen inkomsten te delen door de totale subsidie in een jaar.

Subsidiebeleid

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest is in september 2012 aangewezen als het groot symfonisch orkest van de regio West. De huidige regering maakt vooralsnog geen ruimte voor het Rotterdams Philharmonisch als internationaal toporkest – een erkenning die ons huis van publiek en experts in binnen- en buitenland wel krijgt.

De Gemeente Rotterdam toont zich een betrokken partij. Voor 2014 vindt een bescheiden indexering plaats van 0,75%, van de subsidie. Dit is onvoldoende om de kostenstijgingen te compenseren. Het gevolg is dat de stijgende loonlasten van het orkest steeds knellender worden. De toekomst van het Rotterdams Philharmonisch loopt daardoor gevaar: het adequaat bezetten van cruciale plekken in het orkest dreigt onbetaalbaar te worden, hetgeen directe consequenties heeft voor de kwaliteit van het orkest.

Het Rotterdams Philharmonisch is een sterk orkest, dat zich als uitermate bewust is van zijn verantwoordelijkheid om de exploitatie met zoveel mogelijk eigen inkomsten te dekken. Dit jaarverslag is daarom ook een oproep aan de bestuurders van Rotterdam en Nederland om de bewezen internationale kwaliteit, de onomstreden maatschappelijke relevantie en de goede bedrijfsvoering van het Rotterdams Philharmonisch Orkest op een passende manier te erkennen.

Kunstenplan 2009-2012 en cultuurplanperiode 2013-2016

Het kalenderjaar 2013 is het eerste jaar uit de kunstenplanperiode 2013-2016. In deze jaarrekening zijn de goedgekeurde begroting en prestatieoverzichten voor 2013 opgenomen. In deze cultuurperiode kan het orkest vanaf 2014 rekenen op een subsidie van € 4.361.941 van OCW en van de Gemeente Rotterdam een met 0,75% geïndexeerde subsidie van € 6.647.000.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT).

Het Orkest streeft er naar om de bezoldiging van de topfunctionarissen binnen de normen van de WNT te bepalen. Hierbij moeten bestaande afspraken gerespecteerd worden.

Investerings en financiering

Om de uitdagingen van de komende cultuurplanperiode adequaat tegemoet te kunnen treden zal er in 2014 evenals in 2013 verder in de automatisering worden geïnvesteerd.

Beleggingsbeleid

In de loop van 2013 heeft het orkest voor de lange termijn een portefeuille vastrentende obligaties aangekocht met de doelstelling het gemiddelde rendement over meerdere jaren te vergroten. De vergoeding die wordt verkregen met deposito's is namelijk te laag om de inflatie te dekken. De portefeuille heeft een laag risicoprofiel en als primair doel de dekking van de geldontwaarding.

Gelieerde rechtspersonen

De stichting Rotterdams Philharmonisch Fonds en stichting Rotterdam Philharmonic Festival zijn gelieerde stichtingen. In het Philharmonisch Fonds worden de sponsorgelden van het bedrijfsleven ontvangen en de mecenaatwerking is hier ondergebracht. Via uitdelingen aan het Orkest worden de gelden op aanvraag beschikbaar gemaakt. Voor het Gergiev Festival vindt er organisatorische ondersteuning plaats. Verder treedt het orkest tegen markttarieven op in het Festival.

Beide organisaties hebben een zeer succesvol jaar achter de rug. De resultaten van de stichting Rotterdams Philharmonisch Fonds maken een stabiele steun aan de organisatie mogelijk. Ondanks een licht negatief operationeel resultaat heeft het Rotterdam Philharmonic Festival een beduidende groei in publieksinkomsten gegenereerd en heeft het eigen verdienpercentage van het festival de 200% overschreden. De resultaten van de stichting Rotterdam Philharmonic Festival zijn op dit moment vrijwel volledig afhankelijk van de aanwezigheid van Valery Gergiev wiens engagement tot 2015 verlengd werd. Recente ontwikkelingen van politieke aard worden op de voet gevolgd.

Verwachte gang van zaken

De publieksoontwikkeling is zowel in Rotterdam als in de rest van Nederland uitdagend. Het orkest zet in 2014 versterkt in op actualisering van haar strategie met bijzondere aandacht voor innovatie van haar producties. De organisatie zal in 2014 grote aandacht besteden aan de strategische stappen die noodzakelijk zijn om zijn missie op duurzame wijze te realiseren in het belang van de samenleving. Deze strategische stappen met bijbehorende investeringen samen met de negatieve publieksoontwikkeling in Nederland zetten de begrote resultaten voor het jaar 2014 onder druk. Voor het jaar 2014 wordt desondanks verwacht dat er een zeer bescheiden positief resultaat zal worden behaald

De combinatie van vele problematische omgevingsfactoren alsook de aantrekkingskracht van de klassieke historische corebusiness plaatsen vele medewerkers van het Rotterdams Philharmonisch Orkest permanent voor grote uitdagingen.

Dat er globaal gezien uitstekende resultaten geboekt werden is te danken aan de grote niet aflatende inzet van onze medewerkers en de blijvende steun van onze stakeholders. Ik besluit dan ook graag met een bijzonder woord van dank aan onze hard werkende medewerkers en onze stakeholders.

Rotterdam, 21 mei 2014

Prof. dr. Hans Waege

Bestuurder Rotterdams Philharmonisch Orkest

2. BERICHT VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Vergaderingen Raad van Toezicht

De Raad vergaderde in het boekjaar 2013 vier maal regulier en een keer over de strategie eind 2013.

In de vergaderingen van de Raad worden in aanwezigheid van de algemeen directeur en de manager Finance de algemene gang van zaken, de beleidsvoornemens en de financiële rapportages besproken.

Voorafgaand aan de hier boven genoemde RVT vergaderingen wordt het eigen functioneren van de RVT besproken. Hierbij is ook gesproken over de invulling van de vacatures.

De raad heeft onder andere goedkeuring gegeven aan de begroting voor het kalenderjaar 2014, de jaarrekening 2012 voor de Gemeente Rotterdam en voor het Ministerie van OCW. De Raad heeft aandacht besteed aan de artistieke prestaties van het orkest en de chef/dirigent Yannick Nézet-Séguin. De relatie tussen het orkest en de Doelen zijn regelmatig besproken.

Subsidiering

De Raad maakt zich zorgen over de achterblijvende indexering van de subsidies van Rijk en Gemeente. De teruglopende financiering raakt het fundament voor een volwaardig symfonieorkest. De jaarlijkse bijdrage voor samenwerking in de regio West van € 507.000 verlicht deze problematiek de komende jaren tijdelijk.

Cultural Governance

De overheid verwacht dat instellingen die door het rijk worden gesubsidieerd zich houden aan de normen voor goed bestuur en vindt de door de sector opgestelde code Cultural Governance een goed uitgangspunt. De Raad van Toezicht onderschrijft deze Principes. In een bestuursreglement en een reglement voor de RVT wordt een en ander beschreven. De organisatie voldoet aan deze bepalingen.

Vergaderingen Audit Commissie

Seen van der Plas heeft de Raad per 1 september 2013 verlaten en is in de audit commissie opgevolgd door Herman van Campenhout. Met Thessa Menssen als voorzitter heeft de commissie in 2013 driemaal vergaderd. De leden van de commissie hebben naast de vergaderingen regelmatig overleg. In de aanwezigheid van de directeur, de manager Finance en accountants is met name gesproken over het jaarverslag, de begroting, de kwartaalrapportages, de management letter, de risicoanalyse, de betalingsbevoegdheden, de automatisering, het niveau van de voorzieningen, de financiële relatie met de Doelen en de beschrijving van de Administratieve Organisatie.

Overleg met de Ondernemingsraad

De voltallige Raad van Toezicht en in het bijzonder Jan Riezenkamp en Françoise Klessens hebben in het jaar 2013 overleg gehad met de Ondernemingsraad.

Statuten

Er zijn geen statutenwijzigingen in 2013 doorgevoerd.

Overig

Er zijn regelmatig informele ontmoetingen geweest tussen de voorzitter en afzonderlijk leden van de Raad van Toezicht en de algemeen directeur. Gedurende het seizoen zijn de leden van de Raad van Toezicht aanwezig geweest bij evenementen voor relaties en personeel.

Samenstelling Raad van Toezicht

De RVT bestaat uit ten minste drie leden, die worden benoemd door B&W van de Gemeente Rotterdam, op voordracht van de RVT. De Ondernemingsraad kan, voor ten hoogste één derde van het aantal leden aan de RVT, personen aanbevelen om als lid te worden voorgedragen. De leden van de RVT worden benoemd voor een periode van maximaal vier jaren en zijn na hun aftreden voor maximaal één volgende periode van maximaal vier jaren herbenoembaar. De voorzitter van het Philharmonisch Fonds is ook lid is van de RVT van het Rotterdams Philharmonisch Orkest. In 2013 hebben de heren Seen van der Plas en Jacques Schraven, na vele jaren van actieve betrokkenheid de Raad verlaten. Ook op deze plaats dankt de raad hen voor hun grote inzet voor het orkest.

De RVT heeft een profielschets voor zijn omvang en samenstelling vastgesteld, rekeninghoudend met de aard van de stichting, haar activiteiten en de gewenste deskundigheid en achtergrond van de leden van de RVT. De RVT bespreekt de profielschets bij iedere wijziging met de Ondernemingsraad. Momenteel kent de RVT een tweetal vacatures welke naar verwachting in 2014 zullen worden ingevuld.

Relevante Nevenfuncties

Hieronder zijn voor de leden van de Raad van Toezicht de relevante nevenfuncties opgesomd:

Coen van Oostrom:

Voorzitter Stichting Veerhaven Concert.

Het Rotterdams Philharmonisch kan terugkijken op een op velerlei terrein uitstekend jaar. De Raad spreekt haar dank uit aan al diegenen die zich hebben ingezet om 2013 tot een geslaagd jaar te maken.

Drs Rene Smit

Namens de Raad van Toezicht

Rotterdam, 21 mei 2014

3 JAARREKENING

3.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2013

(na resultaatbestemming)

ACTIVA

	31 december 2013 €	31 december 2012 €
Vaste activa		
1. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	17.067	38.720
2. MATERIËLE VASTE ACTIVA		
Inventaris en apparatuur	42.488	59.239
Duurzame instrumenten	445.250	445.250
3. FINANCIËLE VASTE ACTIVA	1.138.002	-
	<u>1.642.807</u>	<u>543.209</u>

Vorderingen		
4. Debiteuren	163.710	272.338
5. Overige vorderingen en overlopende activa	1.231.027	1.209.401
	<u>1.394.737</u>	<u>1.481.739</u>

6. Liquide middelen		
Kas	4.194	3.391
Banken	1.883.962	2.490.810
	<u>1.888.156</u>	<u>2.494.201</u>

	<u>4.925.700</u>	<u>4.519.149</u>
	=====	=====

PASSIVA

	31 december 2013 €	31 december 2012 €
Eigen vermogen		
Stichtingskapitaal	45	45
7. ALGEMENE RESERVE	632.137	407.237
BESTEMMINGSRESERVES		
8. Bestemmingsreserve studie musici	1.553	1.553
9. Bestemmingsreserve educatie	41.819	41.819
10. Bestemmingsreserve investeringen arbeidsomstandigheden	187.372	187.372
11. Bestemmingsreserve instrumenten	510.508	481.916
12. Bestemmingsreserve innovatiefonds	235.876	121.163
13. Bestemmingsreserve OCW 2009-2012	179.117	-
	<u>1.156.245</u>	<u>833.823</u>
14. BESTEMMINGSFONDS OCW	128.212	149.917
OVERIGE BESTEMMINGSFONDSEN		
15. Bestemmingsfonds mw. D.M. Zeijlstra-Suermondt	8.375	18.113
	<u>1.292.832</u>	<u>1.001.853</u>
Totale eigen vermogen	<u>1.925.014</u>	<u>1.409.135</u>
Voorzieningen		
16. Voorziening wachtgeld en gemeentelijke FPU-aanvulling	201.673	290.808
17. Voorziening jubileumuitkeringen	108.552	88.338
	<u>310.225</u>	<u>379.146</u>
Kortlopende schulden		
18. Crediteuren	474.441	655.375
19. Vooruitontvangen abonnementen	761.576	1.094.639
20. Kortlopende schulden en overlopende passiva	1.454.444	980.854
	<u>2.690.461</u>	<u>2.730.868</u>
	<u>4.925.700</u>	<u>4.519.149</u>

3.2 EXPLOITATIEREKENING 2013

	jaarplan begroting 2013 €	jaarverslag 2013 €	jaarverslag 2011/2012 €
BATEN			
DIRECTE OPBRENGSTEN			
Publieksinkomsten buitenland	2.201.000	2.011.822	1.226.536
Recette	2.261.000	2.471.211	3.071.060
Uitkoop	504.000	668.558	905.814
Overige publieksinkomsten	77.000	98.829	135.032
Publieksinkomsten binnenland	2.842.000	3.238.598	4.111.906
21. Directe opbrengsten (publieksinkomsten)	5.043.000	5.250.420	5.338.442
22. Sponsorinkomsten	700.000	603.300	480.431
23. Overige inkomsten	-	143.407	121.163
	5.743.000	5.997.127	5.940.036
24. Indirecte opbrengsten	15.000	76.429	53.483
<i>Totaal opbrengsten</i>	5.758.000	6.073.556	5.993.519
Bijdragen			
25. Structurele subsidie Ministerie OCenW (cultuurnota)	4.356.756	4.361.941	4.850.529
26. Structurele Subsidie Gemeente Rotterdam	6.597.500	6.597.500	8.877.493
27. Overige niet structurele subsidies / bijdragen			
Particulieren inclusief vriendenverenigingen	45.000	75.000	62.500
Uit publieke middelen	120.000	245.500	160.000
Uit private middelen	166.000	197.394	373.436
<i>Totaal subsidies/bijdragen</i>	11.285.256	11.477.335	14.323.958
Totale baten	17.043.256	17.550.891	20.317.477
LASTEN			
28. Beheerslasten: Personeelskosten	1.307.000	1.604.851	1.853.548
<i>Waarvan vast contract</i>	865.000	1.019.352	1.202.916
<i>Waarvan tijdelijk contract</i>	222.000	245.699	325.741
<i>Waarvan inhuur</i>	220.000	339.800	324.891
29. Beheerslasten: Materiële kosten	920.000	1.047.559	1.391.164
Beheerslasten	2.227.000	2.652.410	3.244.712
30. Activiteitenlasten: Personeelskosten	9.983.000	9.775.695	13.112.460
<i>Waarvan vast contract</i>	7.308.000	7.195.478	9.572.899
<i>Waarvan tijdelijk contract</i>	588.000	644.251	779.947
<i>Waarvan inhuur</i>	2.087.000	1.935.966	2.759.614
31. Activiteitenlasten: Materiële kosten	4.868.256	4.581.218	3.874.858
Activiteitenlasten	14.851.256	14.356.913	16.987.318
Som der lasten	17.078.256	17.009.323	20.232.030
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	(35.000)	541.568	85.447
Rentebaten en waardeveranderingen financiële vaste activa	35.000	(25.689)	54.750
Exploitatiesaldo	-	515.879	140.197
Toegevoegd/onttrokken aan:			
Eigen vermogen, algemene reserve	-	254.100	(82.884)
Bestemmingsfonds OCW	-	128.212	39.398
Bestemmingsreserve instrumenten	-	28.592	-
Bestemmingsreserve investeringen arbeidsomstandigheden	-	-	75.000
Bestemmingsreserve innovatie	-	114.713	121.163
Bestemmingsfonds mw D.M. Zeijlstra-Suermondt	-	(9.738)	(12.480)
Exploitatiesaldo	-	515.879	140.197

3.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2013	2011/2012
	€	€
Exploitatieresultaat	515.879	140.197
Afschrijvingen materiële vaste activa	43.674	68.179
Mutatie voorzieningen	(68.921)	(201.945)
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	<u>490.632</u>	<u>6.431</u>
Mutatie voorraden	-	42.231
Mutatie vorderingen	87.002	1.317.368
Mutatie kortlopende schulden	(40.407)	(593.082)
I Netto kasstroom uit operationele activiteiten	<u>537.227</u>	<u>772.948</u>
II Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiele vaste activa	(5.270)	(42.920)
Investerings in financiële vaste activa	(1.138.002)	-
	<u>(1.143.272)</u>	<u>(42.920)</u>
III Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-
Mutatie liquide middelen I + II + III	<u>(606.045)</u>	<u>730.028</u>
Liquide middelen einde boekjaar	1.888.156	2.494.201
Liquide middelen begin boekjaar	2.494.201	1.764.173
Mutatie liquide middelen	<u>(606.045)</u>	<u>730.028</u>

De afname van de liquide middelen is terug te voeren op enerzijds een investering in effecten en anderzijds het jaarresultaat.

3.4 TOELICHTING BALANS EN EXPLOITATIEREKENING

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 640, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De rapportage is gebaseerd richtlijnen inzake de financiële verantwoording cultuursubsidies voor orkesten en muziekgezelschappen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de exploitatierekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

De in de consolidatie begrepen stichtingen zijn:

- Stichting Remplaçanten Rotterdams Philharmonisch Orkest
- Stichting Medewerkers Rotterdams Philharmonisch Orkest

Consolidatie

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen de in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor het orkest.

Boekjaar

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar. Vanwege de overgang vorig jaar naar kalenderjaar betreffen de vergelijkende cijfers de periode 1 september 2011 tot en met 31 december 2012. De toelichting op de veranderingen zijn derhalve vooral aan de begroting gerelateerd.

De vorderingen uit hoofde van verkochte abonnementen en losse kaarten, waarvan het orkest het economische en juridische eigendom bezit, worden als vordering opgenomen. De tegenhanger van deze post is de vooruitontvangen kaartverkoop. Incasso van het grootste deel van deze post verloopt via de Doelen.

Stelselwijzigingen

In het boekjaar 2013 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingswijzigingen

In 2013 hebben zich geen schattingswijzigingen voorgedaan.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaand jaar.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Op balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde

bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Materiële vaste activa

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Financiële vaste activa

Effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen reële waarde. Waardeveranderingen worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Bij het contant maken is 3 % als disconteringsvoet gehanteerd.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Pensioenvoorzieningen

Het Rotterdams Philharmonisch heeft een aantal pensioenregelingen waarop de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing zijn en waarvoor op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen worden betaald. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Voor vrijwel alle medewerkers is de pensioenregeling bij het pensioenfonds ABP ondergebracht. De pensioenuitvoerder is APG en de belangrijkste kenmerken van de pensioenregelingen zijn: middelloonregeling, opbouw van 1,95% per jaar en een pensioenrekenleeftijd van 67 jaar.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Royaltyopbrengsten

Royaltyopbrengsten worden toegerekend aan de verslagperiode in overeenstemming met de inhoud van de overeenkomst.

Koersverschillen

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de exploitatierekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen, tenzij hedge accounting wordt toegepast.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij het orkest ligt worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de exploitatierekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen beloning.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de exploitatierekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

3.4.1 TOELICHTING OP DE BALANS

1. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële activa is als volgt:

	2013	2011/2012
	€	€
Boekwaarde begin boekjaar	38.720	33.791
Investerings in het seizoen	-	31.165
Afschrijvingen	(21.653)	(26.236)
Boekwaarde einde boekjaar	<u>17.067</u>	<u>38.720</u>
Aanschafwaarde totaal	<u>62.585</u>	<u>62.585</u>
Afschrijvingen cumulatief	<u>45.518</u>	<u>23.865</u>

De immateriële activa betreft geactiveerde software en wordt in 3 jaar afgeschreven.

2. Materiële vaste activa

Inventaris en apparatuur

Het verloop van de investeringen in inventaris en apparatuur is als volgt:

Boekwaarde begin boekjaar	59.239	89.427
Investerings in het seizoen	5.270	11.755
Afschrijvingen	(22.021)	(41.943)
Boekwaarde einde boekjaar	<u>42.488</u>	<u>59.239</u>
Aanschafwaarde totaal	<u>108.299</u>	<u>179.318</u>
Afschrijvingen cumulatief	<u>65.811</u>	<u>120.079</u>

De inventaris wordt in 10 jaar en de apparatuur (met name computers) in 3 jaar afgeschreven. Een bedrag van € 76.289 (2011/2012: € 0) is volledig afgeschreven en uit het cumulatief geëlimineerd. De afschrijving van de bedrijfsauto is verantwoord onder de materiële activiteitenlasten.

Duurzame instrumenten

Op de duurzame instrumenten (strijkinstrumenten) wordt niet afgeschreven. De stichting had aan het begin van het seizoen een vijftal bijzondere instrumenten (vier violen en een cello) en een strijkstok in eigendom. De verzekerde waarde per 31 december 2013 bedraagt € 840.000 (vorig jaar € 840.000). De verzekerde waarde wordt regelmatig, bij voorkeur eens in de 3 jaar, vastgesteld.

Gegeven het feit dat deze instrumenten waardeverast zijn of zelfs in waarde vermeerderen wordt niet afgeschreven. De instrumenten zijn gewaardeerd op de getaxeerde verzekerde waarde per 31 augustus 1998 ad € 445.250. Waardeveranderingen vanaf die datum worden niet meer in de balans getoond.

3. Financiële vaste activa

Begin april is een portefeuille obligaties aangeschaft om een hoger rendement te realiseren.

	31-12-13	31-12-12
	€	€
Saldo ultimo boekjaar	<u>1.138.002</u>	<u>-</u>

De effecten zijn onderdeel van de handelsportefeuille en worden gewaardeerd tegen reële waarde. Waardeveranderingen worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Transactiekosten worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

	31-12-13	31-12-12
	€	€
4. Debiteuren		
Saldo ultimo boekjaar	163.710	272.338

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, rekening houdend met oninbaarheid.

5. Overige vorderingen en overlopende activa

Per 31 december is voor deze post de volgende specificatie te geven:

Vereniging Vrienden van het Rotterdams Philharmonisch Orkest	15.000	14.663
Te vorderen omzetbelasting	36.010	-
<i>Vorderingen op gelieerde rechtspersonen</i>		
Philharmonic Festival	113.200	60.024
Philharmonisch Fonds	281.110	149.145
<i>Overige subsidieverstrekkers</i>		
Nog te ontvangen subsidie Gemeente Rotterdam	268.498	268.498
<i>Overige vorderingen</i>		
Adessium	92.058	26.414
Fondsen	159.570	54.438
Vorderingen uit hoofde van de kaartverkoop volgend seizoen		223.079
Diverse vorderingen	157.041	84.974
<i>Overlopende activa</i>		
Overlopende rente	4.930	10.810
Nog te factureren	36.650	2.348
Vooruitbetaalde kosten publiciteit		43.353
Vooruitbetaalde tourneekosten	24.627	211.672
Vooruitbetaalde overige kosten	42.333	59.983
	<u>1.231.027</u>	<u>1.209.401</u>

De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar met uitzondering van de vordering op de Gemeente Rotterdam. De vordering uit hoofde van de kaartverkoop voor het resterende deel van het lopende seizoen op de Doelen is gesaldeerd met de te betalen facturen.

6. Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

7. Algemene reserve

De algemene reserve bestaat uit de gecumuleerde overschotten en tekorten uit de exploitatie van de stichting. De mutaties zijn als volgt weer te geven:

	2013	2011/2012
	€	€
Saldo begin boekjaar	407.237	490.121
Aanpassing op verzoek van het Ministerie van OCW	(29.200)	-
Resultaat minus toevoegingen aan bestemmingsreserves	254.100	(82.884)
Saldo einde boekjaar	<u>632.137</u>	<u>407.237</u>

Het eigen vermogen dient er voor om schommelingen in de resultaten te kunnen opvangen. Het vrij besteedbare vermogen wordt als te gering gezien. Een vermogen van € 2,5 miljoen wordt als wenselijk beschouwd.

8. Bestemmingsreserve studie musici

Op deze reserve kunnen jonge musici van het Rotterdams Philharmonisch Orkest een beroep doen voor een tegemoetkoming in bijvoorbeeld de kosten voor het bijwonen van "Master Classes". In het verslagjaar is geen beroep op het fonds gedaan. Deze beperking is door het bestuur aangebracht.

Saldo einde boekjaar	<u>1.553</u>	<u>1.553</u>
----------------------	--------------	--------------

9. Bestemmingsreserve educatie

In het najaar van 2001 heeft er ten behoeve van educatie een sponsorgala plaatsgevonden bij BMW Breeman in Rotterdam. Ensembles bestaande uit leden van het Rotterdams Philharmonisch Orkest hebben hierbij opgetreden. De opbrengst van dit sponsorgala is geschonken aan het Rotterdams Philharmonisch Orkest en zal worden aangewend voor educatieve activiteiten. Deze beperking is door het bestuur aangebracht.

	2013	2011/2012
	€	€
Saldo einde boekjaar	41.819	41.819

10. Bestemmingsreserve investeringen arbeidsomstandigheden

De bestemmingsreserve investeringen arbeidsomstandigheden is gevormd uit de vrijval van de voorziening backservice pensioenen en is bestemd voor investeringen in verbetering van de arbeidsomstandigheden van de musici. Deze beperking is door het bestuur aangebracht.

Saldo begin boekjaar	187.372	112.372
Dotatie	-	75.000
Saldo einde boekjaar	187.372	187.372

11. Bestemmingsreserve instrumenten

De bestemmingsreserve instrumenten is gevormd uit het resultaat van de verkoop van een van de violen en toevoeging van de herwaardering van de instrumenten. Deze beperking is door het bestuur aangebracht.

Saldo einde boekjaar	481.916	481.916
Dotatie nalatenschap	28.592	-
Saldo einde boekjaar	510.508	481.916

12. Bestemmingsreserve innovatie

De bestemmingsreserve innovatie is gevormd uit de opbrengst van nalatenschappen ontvangen in 2012 en 2013. De nalatenschappen zijn verantwoord onder overige inkomsten. Deze beperking is door het bestuur aangebracht.

Dotatie en saldo einde boekjaar	121.163	-
Dotatie nalatenschap	114.713	121.163
Saldo einde boekjaar	235.876	121.163

13. Bestemmingsreserve OCW restant 2009-2012

In de kunstenplanperiode 2009-2012 is op basis van evenredigheid van de subsidie een deel van het resultaat, het niet gebruikte deel van de subsidie, onttrokken dan wel toegevoegd aan het zogenaamde Bestemmingsfonds OCW. Dit bedrag is in die cultuurperiode gecumuleerd tot € 179.117. Dit bedrag is toegevoegd aan de bestemmingsreserve OCW en dient in de cultuurplanperiode 2013-2016 te worden aangewend voor projecten waarvoor de instellingsubsidie 2013-2016 is verleend.

Saldo begin boekjaar	-	-
Toegevoegd aan de reserve	179.117	-
Saldo einde boekjaar	179.117	-

14. Bestemmingsfonds OCW

In de kunstenplanperiode 2013-2016 wordt op basis van evenredigheid van de subsidie een deel van het resultaat, het niet gebruikte deel van de subsidie, onttrokken dan wel toegevoegd aan het zogenaamde Bestemmingsfonds OCW. Het verloop van het fonds is als volgt:

	2013	2011/2012
	€	€
Saldo begin boekjaar	149.917	110.519
Onttrokken/toegevoegd aan het fonds	128.212	39.398
Aanpassing op verzoek van het Ministerie van OCW	29.200	-
Toevoeging aan bestemmingsreserve OCW restant 2009-2012	(179.117)	-
Saldo einde boekjaar	<u>128.212</u>	<u>149.917</u>

Van het exploitatiesaldo van het kalenderjaar 2013 wordt € 128.212 toegevoegd aan het bestemmingsfonds. Dit is gebaseerd op de verhouding van de subsidie van OCW en de totale inkomsten.

15. Bestemmingsfonds mevrouw D.M. Zeijlstra-Suermond

Het uit een nalatenschap van mw. D.M. Zeijlstra-Suermond aan de Stichting Rotterdams Philharmonisch Orkest gevormde fonds kan worden aangesproken voor bijzondere bestemmingen die ten goede komen aan de kwaliteit van het orkest. Het fonds adopteert jaarlijks een aantal concerten. Het fonds wordt gevoed met renteopbrengsten. Onttrekking vindt plaats voor de door het fonds geadopteerde concerten.

Saldo begin boekjaar	18.113	30.593
Af: ten bate van uitgevoerde concerten	(10.000)	(13.333)
Rente	262	853
Saldo einde boekjaar	<u>8.375</u>	<u>18.113</u>

Voorzieningen

16. Voorziening wachtgeld en aanvulling gemeentelijke FPU

Deze voorziening is gevormd voor de ten laste van de stichting komende wachtgelduitkeringen. Zowel wettelijke als bovenwettelijke wachtgeldregelingen zijn namelijk voor rekening van de werkgever. Hiertegenover staat dat ook geen WW-premie noch sectorpremie behoeft te worden afgedragen.

Ten laste van deze voorziening worden de wachtgelduitkeringen gebracht. Verder worden de kosten van de gemeentelijke toeslag op de FPU-regeling, alsmede aanvullingen op FPU-regelingen ten laste van deze voorziening gebracht.

Per balansdatum wordt de ingegane verplichting berekend en dan wordt de dotatie aan de voorziening bepaald.

De verplichtingen zijn contant gemaakt tegen 3%.

	2013	2011/2012
	€	€
Saldo begin boekjaar	290.808	495.491
Toevoegingen	124.314	224.220
Onttrekkingen	(213.449)	(428.903)
Saldo einde boekjaar	<u>201.673</u>	<u>290.808</u>

Van de voorziening is een bedrag van € 46.000 als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken.

17. Voorziening jubileumuitkeringen

Deze voorziening geeft de reële en de contante waarde weer van de toekomstige verwachte jubileumaanspraken bij aanvang en bij het einde van het boekjaar.

Het verloop van de voorziening is als volgt:

Saldo begin boekjaar	88.338	85.600
Jubileumuitkeringen	(15.000)	(13.491)
Jubileumlasten werkgever	35.214	16.229
saldo einde boekjaar	<u>108.552</u>	<u>88.338</u>

De voorziening is gebaseerd op een contante waarde van 3%, sterftetafel van 2000-2005 en een pensioenleeftijd van 67 jaar. Van de voorziening is een bedrag van € 93.000 als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken.

18. Crediteuren

	31-12-13	31-12-12
	€	€
Crediteuren	<u>474.441</u>	<u>655.375</u>

19. Vooruitontvangen abonnementen

Vooruitontvangen abonnementen	<u>761.576</u>	<u>1.094.639</u>
-------------------------------	----------------	------------------

Dit betreft verkochte abonnementen en losse kaarten. De incasso vindt plaats op de bankrekening van de Doelen. De nog niet afgedragen gelden zijn verantwoord onder vorderingen uit hoofde van kaartverkoop.

20. Kortlopende schulden en overlopende passiva

Per 31 december is voor deze post de volgende specificatie te geven:

Belastingen en premies sociale verzekering en omzetbelasting	565.340	429.043
<i>Schulden aan gelieerde rechtspersonen</i>		
Sociaal Fonds	3.045	2.410
Personeelsvereniging	1.392	4.592
Afwikkeling kaartverkoop	240.384	-
Stichting Concerto	18.152	4.538
<i>Ministerie van OCW vooruitontvangen subsidies</i>	5.431	5.431
Te betalen pensioengelden t.b.v. remplaçanten	85.121	14.856
<i>Overlopende passiva</i>		
Te betalen vakantietoeslag en eindejaarsuitkering	286.398	276.838
Salarissen en overwerk	173.157	142.206
Diverse overlopende passiva	76.024	100.940
	<u>1.454.444</u>	<u>980.854</u>

De kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een looptijd korter dan een jaar.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Overige aangegane verplichtingen

Uit hoofde van het kunstenplan heeft het Orkest tot en met het kalenderjaar 2016 de toezegging ontvangen om van het Ministerie van OCW een bedrag in het komende jaar te ontvangen ter hoogte van € 4.361.941 en voor de resterende cultuurperiode tot eind 2016 € 8.724.000.

Van de Gemeente Rotterdam, voor het komende jaar € 6.647.000 en voor langer dan een jaar € 13.294.000.

Inzake afgesloten leasecontracten bestaat er per balansdatum een bruto contractuele verplichting van € 41.000. Verder zijn voor het komende jaar reserveringen voor zaalhuur van de Doelen aangegaan ten bedrage van € 750.000. Voor de kantoorhuur is een verplichting aangegaan voor € 88.000 komend jaar en voor langer dan een jaar € 764.000.

Ten aanzien van de dirigenten en solisten zijn er contractuele verplichtingen aangegaan voor het komende jaar ter hoogte van € 1.860.000 en voor 2015 van € 950.000.

3.4.2 TOELICHTING OP DE FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING

Baten

21. Directe opbrengsten (Publieksinkomsten)

Een specificatie van deze opbrengsten geeft het onderstaande beeld:

	jaarplan begroting 2013 €	jaarverslag 2013 €	jaarverslag 2011/2012 €
Publieksinkomsten buitenland	2.201.000	2.011.822	1.226.536
<i>Recettes</i>	<i>2.261.000</i>	<i>2.471.211</i>	<i>3.071.060</i>
<i>Uitkoopsommen</i>	<i>504.000</i>	<i>668.558</i>	<i>905.814</i>
Opbrengst radio en tv uitzendingen	10.000	28.418	22.780
Verkoop Intrada	50.000	53.310	86.347
Verkoop cd's	17.000	17.101	25.905
<i>Overige publieksinkomsten</i>	<i>77.000</i>	<i>98.829</i>	<i>135.032</i>
Publieksinkomsten binnenland totaal	2.842.000	3.238.598	4.111.906
Directe opbrengsten (Publieksinkomsten)	5.043.000	5.250.420	5.338.442

De recette is hoger dan begroot vanwege een betere gemiddelde verkoopprijs en een bijzonder project Blown Away. De bezoekersaantallen zijn lager dan begroot. De opbrengst van radio en tv uitzendingen staan tegenover de afkoop van de mediarechten van de dirigenten, solisten en musici. In dit boekjaar zijn er wel media-activiteiten geweest maar is ingezet op meer mediaoutput door lagere vergoedingen aan de media te vragen.

22. Sponsorinkomsten

Een specificatie van de overige inkomsten geeft het onderstaande beeld:

Sponsorbijdragen			
Philharmonisch Fonds	550.000	500.000	400.000
Sponsoring Tournee	150.000	40.000	-
Sponsoring LOTR	-	27.800	75.431
Sponsoring Blown Away	-	35.500	5.000
	700.000	603.300	480.431

23. Overige inkomsten

Nalatenschappen	-	143.407	121.163
	-	143.407	121.163

In 2013 is voor een bedrag van € 143.407 als ontvangen nalatenschappen verantwoord. Dit betreft één nieuwe nalatenschap en een nalatenschap waar de afrekening van is opgemaakt.

24. Indirecte opbrengsten

Vergoeding fonds orkestmusici	12.000	11.697	23.515
Royalties	-	208	2.249
Overige opbrengsten	3.000	64.524	27.719
	15.000	76.429	53.483

Bijdragen

25. Structurele Subsidie Ministerie van OCW

Jaarlijkse subsidie op basis van de cultuurnota voor 2013	4.361.941
---	-----------

Er heeft in 2013 een prijsbijstelling ad € 5.185 plaatsgevonden. De subsidie wordt ontvangen op basis van de cultuurnota 2013-2016. De afrekening van de subsidie vindt plaats op basis van de realisatie van de ingediende plannen. Tot en met 2012 is er met OCW afgerekend.

26. Structurele Subsidie Gemeente Rotterdam

Subsidie kalenderjaar 2013 op basis van het kunstenplan

6.597.500

Van de Gemeente Rotterdam is op 25 april 2013 een beschikking ontvangen waarin de begroting en de prestatie-indicatoren zijn goedgekeurd (12dkc00659). De afrekening van de subsidie vindt plaats op basis van de realisatie van de in het jaarplan 2013 aangegeven activiteiten.

27. Overige niet structurele subsidies /bijdragen

	jaarplan begroting 2013 €	jaarverslag 2013 €	jaarverslag 2011/2012 €
Bijdrage van particulieren en vriendenverenigingen			
Vereniging Vrienden van het Rotterdams Philharmonisch Orkest	45.000	75.000	62.500
Uit publieke middelen			
Sponsoring door de trojka	120.000	80.000	160.000
Fonds Podiumkunsten	-	44.900	-
Bijdrage Gemeente Rotterdam	-	120.600	-
Bijdrage uit publiek middelen	120.000	245.500	160.000
Uit private middelen			
Bijdrage Adessium voor Community Projects	116.000	145.644	301.636
Diverse fondsen	50.000	-	-
Mecenaat	-	12.000	-
Legaat	-	-	3.000
Bijdrage weekendschool via Mecenasfonds	-	-	4.500
Bijdrage ziekenhuizen aan concerten aan het ziekbed	-	-	4.050
Van der Mandele	-	-	2.000
Concertbijdragen	-	-	3.000
SKVR bijdrage RPhO show	-	-	2.500
Ommoord Cultuurbuur	-	-	3.000
Elise Mathilde Fonds	-	2.500	2.500
Erasmus Stichting	-	1.500	1.500
Fonds Schiedam Vlaardingen	-	5.000	5.000
Schadee Fonds	-	1.250	1.250
SNS Reaal Fonds	-	7.500	7.500
Swart van Essen	-	5.000	5.000
van Capellen Stichting	-	2.000	2.000
van Leeuwen van Lignac	-	5.000	5.000
Volkskracht	-	-	10.000
VSB Fonds	-	10.000	10.000
Bijdrage uit private middelen	166.000	197.394	373.436
<i>Totaal bijdragen</i>	<u>331.000</u>	<u>517.894</u>	<u>595.936</u>

De *Vereniging Vrienden* heeft naast de vergoeding aan Intrada (abonnement Intrada), de aanschaf en onderhoud van instrumenten, voor € 75.000 (2011/2012 € 62.500) bijgedragen aan het orkest. Separaat ondersteunt de *Vereniging Vrienden* het Gergiev Festival.

Lasten

Specificatie beheerslasten

	jaarplan begroting 2013 €	jaarverslag 2013 €	jaarverslag 2011/2012 €
28. Beheerslasten: Personeelskosten			
<i>Personeelslasten per onderdeel</i>			
Directie, secretariaat en personeel	579.000	933.955	855.668
Financiële zaken	240.000	148.031	257.987
Marketing en klantenservice	423.000	452.708	619.506
	<u>1.242.000</u>	<u>1.534.694</u>	<u>1.733.161</u>
Overige personeelskosten team			
Reiskosten woon/werk	38.000	36.825	72.316
Wervingskosten personeel	4.000	13.889	1.370
Verhuis- en inrichtingskosten	5.000	567	11.959
ARBO-dienst	3.000	3.504	2.749
Overige personeelskosten	15.000	15.372	31.993
<i>Overige personeelslasten</i>	<u>65.000</u>	<u>70.157</u>	<u>120.387</u>
<i>Totaal beheerslasten: personeelslasten</i>	<u>1.307.000</u>	<u>1.604.851</u>	<u>1.853.548</u>

Voor de afdeling directie, secretariaat en personeel is € 579.000 begroot. Hiernaast is in de begroting 2013 een algemeen budget gereserveerd van € 400.000 voor de speerpunten innovatie, marketing, media, salarissen en de basis op orde. Dit totale budget is opgenomen onder de activiteitenlasten personeel.

Naast de uitputting van het begrote bedrag voor de afdeling directie, secretariaat en personeel zijn in 2013 ten laste van het extra budget de kosten voor de onderhandelingen en uitwerking van het CAO traject ad € 119.000 gebracht. Verder is in april 2013 de afdeling directie versterkt door de begrote beleidsmedewerker op te waarderen naar een operationeel manager (+€ 55.000). De invulling van de vacature voor manager HR&O heeft geleid tot extra opstart en inwerkkosten (€ 32.000). Verder zijn de projectkosten voor het voor het op orde brengen van de basisprocessen en de beheerskosten van innovatie zoals het project Blown Away hier ondergebracht (€ 146.000). Bij de afdeling financiële zaken is de bezetting gedaald en wordt de salarisadministratie nu verantwoord onder personeelszaken.

De bezetting van het team is door de invulling van vacatures gestegen van 21,91 fte per eind 2012 naar 25,24 fte per eind 2013.

De verdeling van de activiteitenlasten naar vaste contracten, tijdelijke contracten en inhuur is voor het jaar 2013 uitgewerkt en als basis voor de voor de verdeling van de begroting en de vergelijkende cijfers gehanteerd.

Verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Hierna zijn de bezoldigingen van de topfunctionarissen en de RVT opgenomen.

Bezoldiging topfunctionarissen & gewezen topfunctionarissen - met dienstbetrekking

Naam	functie(s)	Beloning in €	belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen in €	voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	Totale bezoldiging	duur van het dienstverband in het jaar (in dagen)	Omvang van het dienstverband in het jaar (fte)
Hans Waege	algemeen directeur	130.481	29.977	36.752	197.210	365	1,00

Bezoldiging leden Raad van Toezicht

Naam	functie(s)	Totale bezoldiging in €	duur functie in het jaar (in dagen)
René Smit	Voorzitter RVT	0	365
Herman van Campenhout	Lid RVT	0	275
Francoise Klessens-Godfroy	Lid RVT	0	365
Thessa Menssen	Lid RVT	0	365
Coen van Oostrom	Lid RVT	0	365
Seen van der Plas	Lid RVT	0	273
Jan Riezenkamp	Lid RVT	0	365
Jacques Schraven	Lid RVT	0	90

Externen

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest herkent de door de Minister van BZK in zijn kamerbrief d.d. 27 februari 2014. onderkende uitvoeringsproblemen met betrekking tot externe niet-topfunctionarissen. In lijn met paragraaf 6 van de (gewijzigde) Beleidsregels toepassing WNT legt de stichting geen verantwoording af over externe niet-topfunctionarissen.

	jaarplan begroting 2013 €	jaarverslag 2013 €	jaarverslag 2011/2012 €
29. Beheerslasten: Materiële lasten			
Huisvestingskosten	130.000	136.885	180.726
Kantoorkosten	500.000	552.951	774.912
Algemene publiciteitskosten	250.000	316.011	371.197
Afschrijvingskosten	40.000	41.712	64.329
<i>Totaal beheerslasten: materiële lasten</i>	<u>920.000</u>	<u>1.047.559</u>	<u>1.391.164</u>
Huisvestingskosten			
Huur vaste ruimten de Doelen	125.000	130.080	177.414
Overige huisvestingskosten	5.000	6.805	3.312
	<u>130.000</u>	<u>136.885</u>	<u>180.726</u>
Kantoorkosten			
Drukwerk	20.000	2.575	8.662
Verzendkosten	30.000	28.234	27.935
Telefoon	35.000	40.982	55.168
Kantoorbehoeften	10.000	6.857	11.628
Fotokopieerkosten	10.000	8.119	19.641
Overige bureaunkosten	-	-	2.064
Bureaunkosten	<u>105.000</u>	<u>86.767</u>	<u>125.098</u>
Representatiekosten	33.000	36.022	43.177
Reiskosten algemeen	55.000	49.223	77.510
Salarisadministratie (ADP)	30.000	27.971	36.311
Accountantskosten	40.000	39.950	52.675
Automatisering en intranet	100.000	146.876	127.570
Algemene verzekeringen	12.000	10.643	14.641
Overige kosten	120.000	150.541	291.872
Bankkosten en dergelijke	5.000	4.958	6.058
	<u>500.000</u>	<u>552.951</u>	<u>774.912</u>

De hogere kosten bij automatisering houden verband met het project op de processen van de organisatie op orde te brengen en te verbeteren.

Algemene publiciteitskosten

	jaarplan begroting 2013 €	jaarverslag 2013 €	jaarverslag 2011/2012 €
Publiciteit (algemeen)	200.000	257.963	261.624
Intrada	50.000	58.048	109.573
	<u>250.000</u>	<u>316.011</u>	<u>371.197</u>

Er is een verschuiving van de kosten van specifieke (zie pagina 32) naar algemene publiciteit.

Afschrijvingen

Afschrijvingskosten materiële vaste activa	20.000	20.059	38.093
Afschrijvingskosten immateriële vaste activa	20.000	21.653	26.236
Afschrijvingskosten	<u>40.000</u>	<u>41.712</u>	<u>64.329</u>

30. Activiteitenlasten: personeelskosten

<i>Artistieke leiding</i>			
Vast personeel	355.000	331.904	452.000
Honoraria concerten dirigenten	934.000	772.017	978.623
	<u>1.289.000</u>	<u>1.103.921</u>	<u>1.430.623</u>
<i>Uitvoerend personeel</i>			
Salarissen	4.963.000	4.892.989	6.539.682
Sociale lasten	510.000	520.317	679.725
Pensioenlasten	708.000	707.831	870.796
Salarissen en sociale- en pensioenlasten	<u>6.181.000</u>	<u>6.121.137</u>	<u>8.090.203</u>
Toevoeging voorziening wachtgeld en fpu	120.000	124.314	224.220
Salariskosten vast personeel orkest	<u>6.301.000</u>	<u>6.245.451</u>	<u>8.314.423</u>
Remplaçanten orkest	738.000	827.855	983.702
Honoraria solisten	636.000	718.560	1.176.727
	<u>7.675.000</u>	<u>7.791.866</u>	<u>10.474.852</u>
<i>Ondersteunend personeel (orkest en producties)</i>	308.000	287.252	431.308
<i>Overig personeel (educatie en community projects)</i>	190.000	148.356	242.081
<i>Overige personeelslasten musici/ondersteunend personeel</i>			
Reiskosten woon/werk	76.000	79.557	127.452
Wervingskosten personeel	20.000	6.769	9.782
Onderhoud instrumenten	144.000	170.321	132.291
Instrumentenverzekering	45.000	45.161	55.836
Verhuis- en herinrichtingskosten	10.000	9.027	1.599
ARBO-dienst	10.000	4.480	9.567
Overige kosten	80.000	80.149	87.414
	<u>385.000</u>	<u>395.464</u>	<u>423.941</u>
Kosten voormalig personeel	16.000	13.295	22.798
Kleine ensembles	90.000	32.266	77.441
Mediavergoedingen	30.000	3.275	9.416
	<u>448.000</u>	<u>444.300</u>	<u>533.596</u>
<i>Totaal activiteitenlasten: personeelslasten</i>	<u>9.983.000</u>	<u>9.775.695</u>	<u>13.112.460</u>

De kosten voor remplaçanten voor het orkest zijn hoger dan begroot door een relatief hoog verzuim en een aantal niet begrote uitdiensttredingen.

Ter vermijding van de gevolgen van de Flexwet is de Stichting Remplaçanten Rotterdams Philharmonisch Orkest opgericht en worden de remplaçanten van het Rotterdams Philharmonisch Orkest in deze stichting per productie een kortlopende arbeidsovereenkomst aangeboden. Hiervoor is voor deze groep een CAO met de vakbonden afgesloten. De door deze stichting gemaakte kosten worden aan het Rotterdams Philharmonisch Orkest doorberekend.

De werkelijke bezetting van het vaste orkest was aan het begin en eind van het jaar als volgt:

	per 31-12-2013			per 31-12-2012		
	fte	m	v	fte	m	v
Eerste violen	15,70	5	13	15,40	5	13
Tweede violen	12,30	5	9	12,80	6	9
Altviolen	9,35	4	6	9,35	4	6
Celli	8,95	8	3	9,60	8	4
Contrabassen	7,33	8	1	7,33	8	1
Houtblazers	12,40	10	4	14,40	12	4
Koperblazers	15,00	14	1	16,00	15	1
Slagwerk/harp	5,00	5	1	5,00	5	1
Totaal musici	<u>86,03</u>	<u>59</u>	<u>38</u>	<u>89,88</u>	<u>63</u>	<u>39</u>

De aantallen hierboven betreffen de medewerkers in dienst bij de Stichting Rotterdams Philharmonisch Orkest, de Stichting Medewerkers Rotterdams Philharmonisch Orkest en de Stichting Remplaçanten Rotterdams Philharmonisch Orkest die ten laste van het Orkest komen.

Kleine ensembles

	jaarplan	jaarcerslag	jaarcerslag
	begroting		
	2013	2013	2011/2012
	€	€	€
Rotterdam Philharmonic Strings	13.000	13.614	18.152
Toonkunst	24.000	18.652	31.472
Wijkoptredens, schoolconcerten en dergelijke	53.000	-	27.817
	<u>90.000</u>	<u>32.266</u>	<u>77.441</u>

Hier worden de bijdragen aan Toonkunst en Rotterdam Philharmonic Strings getoond. De bijdrage aan Toonkunst is medio 2013 beëindigd. De bijdragen aan de schoolconcerten en de optredens in de wijk worden nu als onderdeel van het dienstverband van de musici uitgevoerd en de extra kosten die hier werden verantwoord zijn nu onderdeel van de vaste kosten van het orkest.

31. Activiteitenlasten: Materiële lasten

Materieel voorbereiding

	jaarplan begroting	jaarverslag	jaarverslag
	2013 €	2013 €	2011/2012 €
Huur en aanschaf instrumenten	80.000	96.206	111.650
Huur en aanschaf bladmuziek	85.000	141.802	99.588
Huur repetitieruimtes	221.000	224.692	294.378
<i>Totaal</i>	<u>386.000</u>	<u>462.700</u>	<u>505.616</u>
<i>Materieel uitvoering</i>			
Séjours	30.000	13.529	34.869
Reis- en verblijfkosten musici	41.000	23.875	51.325
Transportkosten instrumenten	25.000	26.817	25.552
Reiskosten	96.000	64.221	111.746
Zaalhuur	300.000	296.028	398.251
Auteursrechten	51.000	76.417	50.363
	<u>447.000</u>	<u>436.666</u>	<u>560.360</u>
<i>Kosten tournees</i>			
Honoraria dirigent/ solisten		550.925	378.586
Reis- en verblijfkosten		913.482	540.922
Séjours		405.594	199.203
Overige tourneekosten		434.625	141.944
	<u>2.589.000</u>	<u>2.304.626</u>	<u>1.260.655</u>
Extra exploitatiebudget	400.000	-	-
Overige concertkosten	278.000	672.660	400.667
Bezoekersservice	241.000	191.331	312.788
Administratiekosten		82.251	24.636
Koffie en theeergoeding	115.000	95.050	140.021
Kosten voor mediaproducties	70.000	46.052	128.271
Diversen	40.256	55.840	115.484
Overige uitvoeringskosten	<u>3.733.256</u>	<u>3.447.810</u>	<u>2.382.522</u>
<i>totaal</i>	<u>4.180.256</u>	<u>3.884.476</u>	<u>2.942.882</u>
<i>Specifieke publiciteit</i>			
Seizoensbrochure	85.000	116.403	130.951
Chronologisch overzicht	45.000	-	65.028
Verkoopcampagnes	88.000	60.479	89.161
Publiciteit concerten	218.000	176.882	285.140
Advertenties	36.000	22.001	66.088
Affiches	30.000	33.197	34.319
Programma's	9.000	-	27.068
Overig	7.000	-	9.822
<i>totaal</i>	<u>300.000</u>	<u>232.080</u>	<u>422.437</u>
Afschrijvingen	2.000	1.962	3.923
<i>Totaal activiteiten: materiële lasten</i>	<u>4.868.256</u>	<u>4.581.218</u>	<u>3.874.858</u>

Het extra exploitatiebudget is begroot voor bijzondere projecten als innovatie, verbetering organisatie en loonvorming. De uitputting van dit budget is geboekt op de onderscheiden kostensoorten. De auteursrechten en de kosten van muziekmaterieel zijn hoger dan begroot door hogere kosten voor recenter geschreven repertoire. Ten aanzien van de kosten van de bezoekersservice zijn met de Doelen andere afspraken gemaakt. In plaats van een opslag per verkocht ticket worden de kosten nu op basis van werkelijke kosten berekend. Hierbij is een efficiency slag afgesproken. In de overige concertkosten zijn de kosten van het project Blown Away verantwoord. Dit extra project heeft circa € 380.000 gekost. Vanwege een nieuwe richtlijn is het niet meer toegestaan de publiciteitskosten te activeren. Dit veroorzaakt een eenmalig last in 2013 van € 38.000.

3.5 OVERIGE GEGEVENS

Resultaatbestemming

Het resultaat ad € 515.879 is voor € 128.212 toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW en de ontvangen nalatenschappen zijn voor € 114.713 toegevoegd aan de bestemmingsreserve innovatie en voor € 28.592 aan de bestemmingsreserve instrumenten. De jaarlijkse bijdrage aan de concerten in de Doelen van het bestemmingsfonds mw. D.M. Zeijlstra-Suermondt is onttrokken aan dit fonds. Het saldo ad € 254.097 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht en het bestuur van Stichting Rotterdams Philharmonisch Orkest

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2013 van Stichting Rotterdams Philharmonisch Orkest te Rotterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de exploitatierekening over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die voldoet aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT van de beleidsregels toepassing WNT.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die WNT-eisen van financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en de Beleidsregels toepassing WNT, inclusief het controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede voor de naleving van de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam

T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte WNT-eisen van financiële rechtmatigheid en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Rotterdams Philharmonisch Orkest per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving en de Beleidsregels toepassing WNT.

Vorst zijn wij van oordeel dat de jaarrekening 2013 in alle van materieel zijnde aspecten voldoet aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT van de Beleidsregels toepassing WNT.

Rotterdam, 21 mei 2014
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs. M.R.G. Adriaansens RA

BIJLAGE 1 Kwantitatieve gegevens bezoekers en concerten

Aantal concerten	werkelijk 2013	begroting 2013	werkelijk 2011/2012	werkelijk 2010/2011
Concerten in standplaats				
Voor eigen rekening (recette)	65	64	89	75
Uitkoop	8	5	13	6
Totaal in standplaats	<u>73</u>	<u>69</u>	<u>102</u>	<u>81</u>
Concerten in Nederland buiten standplaats				
Partage	2	-	-	-
Uitkoop	4	5	5	4
Totaal in Nederland buiten standplaats	<u>6</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>4</u>
Totaal concerten in Nederland	<u>79</u>	<u>74</u>	<u>107</u>	<u>85</u>
Concerten in buitenland	36	39	25	12
Totaal concerten	<u>115</u>	<u>113</u>	<u>132</u>	<u>97</u>
Begeleiding opera	3	3	10	8
Specifieke concerten				
Educatieve concerten	4	5	5	5
Opmaken	-	-	-	-
Totaal specifieke concerten	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>
Totaal symfonische concerten	<u>122</u>	<u>121</u>	<u>147</u>	<u>110</u>
Aantal bezoekers				
Concerten in standplaats				
Voor eigen rekening (recette)	85.548	88.200	123.474	97.830
Uitkoop	15.562	7.850	25.271	12.320
Totaal in standplaats	<u>101.110</u>	<u>96.050</u>	<u>148.745</u>	<u>110.150</u>
Concerten in Nederland buiten standplaats				
Partage	1.504	-	-	-
Uitkoop	4.835	8.200	5.817	5.340
Totaal in Nederland buiten standplaats	<u>6.339</u>	<u>8.200</u>	<u>5.817</u>	<u>5.340</u>
Totaal concerten in Nederland	<u>107.449</u>	<u>104.250</u>	<u>154.562</u>	<u>115.490</u>
Concerten in buitenland	46.285	55.250	36.479	18.546
Totaal concerten	<u>153.734</u>	<u>159.500</u>	<u>191.041</u>	<u>134.036</u>
Begeleiding opera	4.782	3.750	15.715	12.503
Specifieke concerten				
Educatieve concerten	4.235	5.000	5.702	5.170
Totaal symfonische concerten	<u>162.751</u>	<u>168.250</u>	<u>212.458</u>	<u>151.709</u>

BIJLAGE 2 PRESTATIERASTER

	WERKELIJK		JAARPLAN	
PRESTATIES	prestaties per jaar	waarvan in Rotterdam	prestaties per jaar	waarvan in Rotterdam
Aantal producties*	50	41	44	40
Aantal presentaties*	122	79	121	74
Aantal bezoekers/deelnemers*	162.751	105.345	168.250	101.050
EDUCATIE				
	Primair Onderwijs	Voortgezet Onderwijs	Primair Onderwijs	Voortgezet Onderwijs
Binnenschools				
deelnemers	13.937	2.497	10.054	1.913
contacturen	20.906	3.746	15.081	2.870
Buitenschools	jonger dan 25	25 en ouder	jonger dan 25	25 en ouder
deelnemers	6.821	2.256	4.288	1.050
contacturen	10.231	3.383	6.432	2.100

Het aantal producties is hoger dan in het jaarplan begroot namelijk werkelijk 50 en begroot 44. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door het opsplitsen van een productie vanwege een aangepaste uitvoering in de productieweek.

Het aantal deelnemers bij de werkelijke activiteiten is aanmerkelijk hoger dan de begrote activiteiten. Enerzijds vanwege de voorzichtige schatting van de activiteiten en anderzijds door extra samenwerkingsprojecten.

In het prestatieoverzicht wordt een schatting van het aantal bezoeken opgenomen als een opgave van de promoter/producent niet is verkregen. Voor de symfonische producties is voor 3 voorstellingen een schatting opgenomen. Schatting is gebaseerd op capaciteit van de zaal en waarneming ter plaatse.

Educatie: De aantallen bij educatie zijn gebaseerd op de correspondentie tussen scholen en de afdeling educatie. Voorstellingen op openbaar terrein zijn gebaseerd op schattingen.

Contacturen: Per deelnemer wordt uitgegaan van een gemiddelde van 1,5 contactuur.